

Reprezentativnost evropskih organizacij socialnih partnerjev: lesnopredelovalna industrija

Povzetek

Uvod

Namen te študije je zagotoviti potrebne informacije za spodbujanje sektorskega socialnega dialoga v lesnopredelovalni industriji. Niz Eurofoundovih študij o reprezentativnosti je namenjen opredelitvi zadevnih nacionalnih in nadnacionalnih organizacij socialnih partnerjev na področju odnosov med delodajalci in delavci v izbranih sektorjih. Za doseg te ciljev so v študiji opredeljene zadevne nacionalne organizacije socialnih partnerjev v lesnopredelovalni industriji v skladu s pristopom od zgoraj navzdol (oblikovanje seznama članov evropskih združenj) in pristopom od spodaj navzgor prek Eurofoundove mreže evropskih korespondentov. Nacionalna panožna organizacija je vključena v študijo, če redno sodeluje v panožnih kolektivnih pogajanjih in/ali če je povezana z evropskim panožnim poslovnim ali delavskim združenjem, ki so na seznamu Komisije evropskih organizacij socialnih partnerjev, s katerimi se je treba posvetovati v skladu s členom 154 PDEU, in/ali če sodeluje v sektorskem evropskem socialnem dialogu.

Opredelitev sektorja

Lesnopredelovalna industrija je za namene te študije opredeljena v smislu statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti v Evropski skupnosti (NACE), da bi se zagotovila mednarodna primerljivost ugotovitev. Natančneje, lesnopredelovalna industrija je opredeljena kot sektor, ki spada v klasifikacijo NACE (Rev. 2) 16. To vključuje naslednje dejavnosti:

- 16.1 Žaganje, skobljanje in impregniranje lesa;
- 16.2 Proizvodnja lesenih, plutovinastih, pletarskih izdelkov.

Ekonomsko ozadje

V evropski raziskavi o delovni sili EU (EU-LFS) za leto 2014 je bilo navedeno, da je v lesnopredelovalni industriji v državah članicah EU skupaj zaposlenih manj kot 1,5

milijona delavcev, med katerimi je 83 % moških. Večina delavcev v panogi je zaposlenih za polni delovni čas v malih podjetjih z manj kot deset zaposlenimi. Sektor se manjša, deloma zaradi vse manjšega povpraševanja po lesnih izdelkih, deloma pa zaradi manjšega števila naložb, visokih stroškov in konkurenčnih uvoženih izdelkov. Na sektor je vplivala tudi gospodarska kriza, saj se je stopnja zaposlenosti od leta 2008 znižala.

Nacionalna raven zastopanosti interesov

Sindikati

V lesnopredelovalni industriji v več kot polovici držav članic EU prevladuje pluralistični sistem združenj. V 27 državah članicah EU je bilo skupaj opredeljenih 62 panožnih sindikatov (Malta nima nobenega panožnega sindikata). V enajstih državah poročajo o enem panožnem sindikatu, v petih državah o dveh, v še petih državah o treh, medtem ko v šestih državah poročajo o štirih ali več panožnih sindikatih, kar kaže na razdrobljenost.

Glede na gibanje števila sindikatov so stopnje gibanja njihovega števila po posameznih panogah na voljo samo v 27 od 62 primerov. Čeprav se stanje med državami in sindikati precej razlikuje, statistični podatki kažejo, da več kot polovica sindikatov, za katere so na voljo informacije, beleži nizke ali zelo nizke stopnje gibanja števila sindikatov po posameznih panogah (manj kot 10 %).

Združenja delodajalcev

V zvezi z delodajalci je bilo za 25 držav članic EU navedenih 50 panožnih organizacij delodajalcev (Bolgarija, Malta in Poljska niso navedle nobene panožne organizacije delodajalcev). Deset držav poroča o enem samem združenju delodajalcev, devet držav poroča o dveh, štiri države o treh, dve državi pa o štirih ali več tovrstnih organizacijah.

Glede na gibanje števila združenj delodajalcev so stopnje gibanja njihovega števila po posameznih panogah nizke, saj samo eno združenje kaže panožno gostoto na ravni podjetij, ki presega 50 %. Kadar so na voljo informacije za obe vrsti gibanja števila (28 primerov), je gibanje števila podjetij v panogi manjše od gibanja števila na ravni zaposlenih. To velja za 21 od 28 primerov in lahko pomeni nekoliko močnejšo težnjo večjih podjetij po združevanju v primerjavi z manjšimi podjetji.

Kolektivna pogajanja

Deset od dvajsetih držav, za katere so na voljo podatki, poroča o visokem deležu kolektivnih pogajanj, ki presega 80 %, tri države poročajo o stopnji deleža kolektivnih pogajanj, ki se giblje med 50 in 70 %, pet držav pa poroča o zelo nizkem deležu kolektivnih pogajanj, ki je nižji od 15 %. Nazadnje je treba še navesti, da Estonija in Malta sploh ne poznata panožnih kolektivnih pogajanj. Najmočnejši dejavnik, s katerim je mogoče pojasniti visoke stopnje deleža kolektivnih pogajanj, je prevladujoča vloga pogajanj več delodajalcev hkrati. Podobno prevladujoča vloga pogajanj enega samega delodajalca pojasnjuje najnižje stopnje deleža.

Evropska raven zastopanosti interesov

Evropsko združenje delavcev v gradbeništvu in lesarstvu (EFBWW) je neposredno povezano s 34 združenji v državah, ki jih obravnava, med katerimi jih 31 sodeluje v panožnih kolektivnih pogajanjih.

Evropsko združenje lesnopredelovalne industrije (CEI-Bois) je povezano z 19 panožnimi združenji v 16 državah, med katerimi jih 16 sodeluje v panožnih kolektivnih pogajanjih.

Merila reprezentativnosti

V skladu s Sklepom Komisije, priloženim Sporočilu (COM(98) 322 final), so organizacije, s katerimi se je mogoče posvetovati:

(a) [...] povezane s posebnimi panogami ali kategorijami in organizirane na evropski ravni; (b) [...] sestavljene iz organizacij, ki so same sestavni in prepoznavni del struktur socialnih partnerjev držav članic in lahko sklepajo sporazume ter ki zastopajo več držav članic; (c) [...] imajo zadostne strukture, da lahko učinkovito sodelujejo pri delu odborov.

Tretje merilo reprezentativnosti na evropski ravni se nanaša na zmožnost organizacij, da se v imenu svojih članov pogajajo o „pogodbenih razmerjih, tudi sporazumih“ (člen 155 PDEU) in jih sklepajo, tj. zmožnost, da k temu zavežejo sebe in svoja nacionalna povezana podjetja.

Združenji EFBWW in CEI-Bois sta to vprašanje obravnavali v „memorandumu o soglasju glede sodelovanja v socialnem dialogu“ (17. junija 1994). V skladu s členom 2 memorandumu „obe stranki nadaljujeta na podlagi domneve, da bodo njune zadevne organizacije članice končno in/ali zavezujočo izjavo odobrile, preden bo ta na voljo javnosti“.

Zato sta EFBWW in CEI-Bois začasno pristojni za pogajanja v imenu svojih članic, vendar se morata s svojimi organizacijami članicami posvetovati še pred sprejetjem zavezujoče izjave.

Druge evropske organizacije

Pregled članstva v nacionalnih sindikatih, vključenih v študijo, kaže, da je tukaj omenjena samo ena evropska organizacija, ki pokriva vsaj tri države: IndustriAll European Trade Union (IndustriAll) – organizacija pokriva šest držav. Delovanje te organizacije kaže na prekrivanje področij številnih sindikatov, saj naj organizacija ne bi bila zanimiva za sindikate, ki delujejo v lesnopredelovalni industriji.

Podoben pregled članstva nacionalnih združenj delodajalcev/poslovnih združenj kaže, da nekatera sodelujejo z drugimi evropskimi združenji in ne CEI-Bois, kot so Evropsko združenje proizvajalcev lesenih plošč (EPF), Evropsko združenje proizvajalcev pohištva (UEA) in Evropsko konfederacijo pohištvene industrije (EFIC). Glede na pristop od spodaj navzgor evropske organizacije EPF, UEA in EFIC delujejo v treh, štirih oziroma šestih državah. EPF je podružnica CEI-Bois, UEA in EFIC pa delujeta kot proizvajalca pohištva, vendar to področje ne spada v lesnopredelovalno industrijo.

Sklepne ugotovitve

Analiza lesnopredelovalne industrije v 28 državah članicah EU na podlagi pristopa od zgoraj navzdol in od spodaj navzgor kaže, da je treba združenje EFBWW na strani delavcev in CEI-Bois na strani delodajalcev šteti za najpomembnejša vseevropska zastopnika delodajalcev in delavcev znotraj panoge.

Dodatne informacije

Poročilo „Representativeness of the European social partner organisations: Woodworking sector“ (Reprezentativnost evropskih organizacij socialnih partnerjev: lesnopredelovalna industrija) je na voljo na spletnem naslovu: <http://eurofound.europa.eu/observatories/eurwork/comparative-information/representativeness-of-the-european-social-partner-organisations-woodworking-sector>.

Za več informacij se obrnite na Camillo Galli da Bino, uradnico za obveščanje, na e-naslovu gdb@eurofound.europa.eu.